

Odporúčania odbornej rady pre rómsku národnostnú menšinu pre prioritnú oblasť B žiadateľom o finančnú podporu v rámci Programu 2: Podpora literárnej, nakladateľskej a vydavateľskej činnosti

Aké projekty podporuje Fond na podporu kultúry národnostných menšín?

Fond podporuje projekty, ktoré sú orientované na výchovu a vzdelávanie zamerané na zachovanie, vyjadrenie, ochranu a rozvoj identity a kultúrnych hodnôt príslušníkov národnostných menšín, výskum, literárnu tvorbu, preklad, podporu rôznych menšinových médií, divadelné, hudobné, tanečné, výtvarné a audiovizuálne umenie a medzinárodné mobility zamerané na rozvoj a podporu kultúry v širokom zmysle slova. Špecifikáciu jednotlivých podprogramov, ako aj potrebné povinné prílohy k žiadostiam, nájdete v dokumente Štruktúra podpornej činnosti FPKNM na rok 2020. Tento dokument si treba starostlivo preštudovať, lebo nesprávne zaradenie projektu, rozpočet, v ktorom budú neoprávnené náklady, alebo chýbajúce povinné prílohy k žiadosti sú dôvodom na vyradenie žiadosti z rozhodovacieho procesu. Teda dobrý projekt predpokladá starostlivé preštudovanie už spomínaného materiálu.

Ako sa nestratiť vo všeobecných prioritách výzvy na rok 2020?

Štruktúra podpornej činnosti FPKNM na rok 2020 je rozsiahly dokument, preto odporúčame pri príprave postupovať podľa nasledujúcich 7 krokov:

Krok 1: zamyslíte sa a ujasníte si, na akú projektovú aktivitu chcete podať žiadosť. O základnej štruktúre jednotlivých programov píšeme v tomto dokumente v kapitolách *Ako sa vyznať v prioritách na rok 2020 v jednotlivých programoch?* a *Ako dobre zacieliť a popísať svoj projekt v jednotlivých podprogramoch?*

Krok 2: preštudujte si konkrétny program, v ktorom plánujete žiadať podporu, aké aktivity sú podporované, aké výdavky sú oprávnené a je ich možné financovať z projektu. Zamyslíte sa, či s týmito financiami budete schopní projekt zrealizovať.

Krok 3: zvážte položky, ktoré nie sú oprávnené (t.z., že nie je možné na ne žiadať v danom podprograme) a odpovedzte si na otázku, či ste schopní projekt dofinancovať s pomocou

sponzorov alebo vlastných financií. Ak si odpoviete áno, môžete pokračovať v príprave projektu.

Krok 4: stanovte si jasný zámer a ciele projektu, ktoré ste reálne schopní naplniť v prípade, že bude vaša žiadosť podporená. Podrobne si zadefinujte cieľovú skupinu (cieľové skupiny), pre ktorú (ktoré) je projekt určený. Dôležité je, aby ste vedeli odpovedať na otázky: Pre koho chceme urobiť podujatia/aktivity (cieľová skupina/skupiny)? Kde a ako budeme oslovovať cieľovú skupinu/skupiny? Ako od nich získame očakávania od podujatia/aktivity a ako zistíme, že sme ich očakávania naplnili? Kedy budeme považovať svoj projekt za úspešný?

Krok 5: premyslite si, ako budete projekt propagovať a či na to máte kapacity. Ktorých ľudí a organizácie môžete osloviť s požiadavkou o pomoc? Aké médiá na lokálnej, regionálnej alebo národnej úrovni oslovíte? Ako viete využiť pri propagácii a získaní cieľovej skupiny sociálne siete?

Krok 6: pripravte si komplexný plán podujatia alebo aktivít, čiže popis toho, ako aktivitu budete pripravovať, realizovať a vyhodnocovať. Dôležité je zamyslieť sa nad úlohami pre každého člena tímu a určiť si, za čo bude každý člen tímu zodpovedný.

Krok 7: spracujte si podrobný rozpočet tak, aby bolo zrejmé, ako ste danú položku vypočítali a nezabudnite napísať odôvodnenie, prečo je pre projekt nevyhnutná.

Ako sa vyznať v prioritách na rok 2020 v programe 2?

Pod prioritou sa rozumie preferovaná, najviac podporovaná téma, cieľová skupina alebo nástroj v danom roku. Žiadatelia, ktorí vo svojich projektoch majú odzrkadlené, jasne prepojené a zapracované priority, získavajú "plus body", ktoré im pomáhajú byť úspešnými v získaní financií na svoj projekt (neznamená to však, že projekty, ktoré neodzrkadľujú priority sú vyradené).

Pre rok 2020 sú zadefinované tri prioritné témy:

- 1. Rómovia ako súčasť Slovenska**
- 2. Príprava na Rok Eleny Lackovej**
- 3. Podpora rómskej identity (Romipen)**

Prioritizovanou **cieľovou skupinou** na rok 2020 bude skupina detí a mládeže vo veku do 25 rokov.

Prioritou programu v roku 2020 bude podpora projektov, ktoré:

- pri realizovaní aktivít využívajú najmä interkultúrny dialóg a národný dialóg;
- podporujú vlastnú tvorbu a individuálne výstupy z jednotlivých aktivít.

Ako preklopiť jednotlivé priority do programu 2?

Program 2 je zameraný na podporu literárnej, nakladateľskej a vydavateľskej činnosti. Nižšie sú popísané odporúčania, ako je možné jednotlivé priority preklopiť práve do projektov predkladaných v rámci tohto programu.

prioritná téma Rómovia ako súčasť Slovenska

- priorita v programe môže byť ukotvená v cieľoch, témach, aktivitách, výstupoch, výsledkoch alebo dopade projektu. Vítané sú projekty, ktoré podporujú poznanie o tom, ako a v ktorých dôležitých etapách Slovenska boli/sú Rómovia súčasťou zmien a smerovania Slovenska. Môžete sa zamerať na historické dáta alebo súčasnosť, významné rómske osobnosti, ktoré prispeli k rozvoju Slovenska (alebo prezentovali Slovensko) v minulosti alebo v súčasnosti.

prioritná téma Príprava na Rok Eleny Lackovej

- V roku 2021 si pripomenieme sté výročie narodenia významnej rómskej osobnosti, literátky Eleny Lackovej. Prioritou v rámci programu B v roku 2020 je preto príprava literárnych a iných aktivít, ktoré podporujú šírenie a prezentáciu diela Eleny Lackovej. Cieľom priority je, aby boli na rok 2021 pripravené kvalitné aktivity, ktoré podporujú poslanstvo, myšlienky a tvorbu Eleny Lackovej. V praxi to znamená, že žiadatelia sa môžu v rámci tejto výzvy zamerať len na samotný preklad a vydanie literárnych diel, vydávanie audiokníh, nosičov s dielami Eleny Lackovej, literárne aktivity v knižniciach a pod.

prioritná téma Podpora rómskej identity (Romipenu)

- v roku 2020 bude odborná rada uprednostňovať projekty, ktoré sa zameriavajú v cieľoch projektu, v cieľoch aktivít, vo výstupoch a výsledkoch na podporu hrdosti na „rómske JA“. Vítané budú napr. projekty zamerané na rómske deti žijúce v náhradných nerómskych rodinách, detských domovoch, vylúčených komunitách.

Prioritnou cieľovou skupinou pre rok 2020 sú **deti a mládež vo veku do 25 rokov**.

- odborná rada uprednostní projekty, ktoré do aktivít priamo zapájajú deti a mládež do 25 rokov. Prioritou je aktívne a systematické zapájanie detí a mládeže a kontinuálna strategická práca s cieľovou skupinou.

Prioritou pre rok 2020 bude podpora projektov, ktoré:

- pri realizovaní aktivít využívajú najmä **interkultúrny dialóg** na národnej a medzinárodnej úrovni

- prioritou budú projekty, ktoré budú vytvárať priestor na rôzne formy diskusie medzi majoritou a rómskou minoritou, staršou - strednou a mladou rómskou generáciou, a iné formy prepájania kultúr alebo generácií.

- podporujú **vlastnú tvorbu a individuálne výstupy** z jednotlivých aktivít

- prioritne podporenými projektami budú tie projekty, ktoré sú zamerané na vlastnú tvorbu rómskych autorov alebo slovenských autorov podporujúcich budovanie národnej identity Rómov.

Ako dobre zacieliť a popísať svoj projekt v programe 2?

Ak je myšlienka vášho projektu zameraná na vydávanie alebo preklad kníh, vydávanie časopisov alebo novín pre Rómov, chcete rozvíjať knižnice so zameraním na podporu rómskej literatúry alebo literárnu podporu rómskych umelcov, prípadne plánujete vytvoriť alebo rozvíjať národnostné vysielanie alebo webstránku, či databázu potrebnú pre rozvoj rómskej kultúry, **program 2: Podpora literárnej, nakladateľskej a vydavateľskej činnosti je ten ideálny na získanie finančnej podpory na váš projekt.**

Na čo všetko môžete získať zdroje v programe 2?:

- ❖ na **literárnu činnosť**, ktorá smeruje k šíreniu, podpore, porozumeniu Rómov, hodnôt, kultúry, identity, osobností rómskeho pôvodu, atď.
- ❖ na **tvorbu a preklad literatúry** rómskych autorov do slovenského a/alebo rómskeho jazyka;
- ❖ na literárne prehliadky, festivaly, súťaže, smerujúce k šíreniu povedomia o potrebe rozvoja a budovania povedomia o literárnych dielach, jazyku; podpora čitateľskej gramotnosti v rómskom jazyku; a pod. **UPOZORNENIE:** Podpora literárnych aktivít v oblasti neprofesionálneho umenia a literárne aktivity zamerané na deti a mládež patria do podprogramu 1.2 neprofesionálne umenie;

- ❖ na medzinárodné literárne mobility a prezentácie zamerané na podporu a rozvoj autorov; koprodukčné literárne diela;
- ❖ na podporu knižníc prezentujúcich diela rómskych autorov; na systematickú podporu tvorby literárneho dedičstva a podpory verejného čítania rómskymi autormi, rómskych diel, a pod.;
- ❖ na vydávanie periodickej (pravidelnej) tlače, napríklad aj na lokálnej, regionálnej aj národnej úrovni:
 - môže ísť napr. aj o komunitné pravidelné noviny v oblastiach, ktoré majú vysoký podiel obyvateľstva rómskej národnostnej menšiny;
 - časopisy, občasníky pre špecifické cieľové skupiny (napr. náhradné rodiny s rómskymi deťmi; rómskych študentov; mimovládne organizácie pracujúce s rómskymi deťmi a mládežou; rómskych teenagerov; rómske ženy/matky; atď.);
- ❖ na vydávanie neperiodickej (jednorazovej) tlače, ktorá výrazne podporuje Romipen, alebo vytvára priestor na medzikultúrne porozumenie medzi Rómami a majoritou, a i.;
- ❖ elektronické médiá
 - vydávanie elektronických kníh,
 - vydávanie audiokníh,
 - vznik alebo vývoj národnostného rozhlasového/televízneho vysielania,
 - vznik alebo vývoj národnostných kultúrnych projektov realizovaných prostredníctvom internetu,
 - vznik alebo vývoj webovej stránky, internetovej databázy zameranej na podporu rómskej kultúry a šírenie informácií o rómskej kultúre na Slovensku, podporu identity Rómov (Romipenu), podporu budovania otvorených a pozitívnych vzťahov medzi Rómami a majoritou; a i.

Ako zistíte, že máte dobre pripravený projekt?

Dobre spracovaný projekt nemusí byť rozsiahly. Dôležité je, aby v ňom boli informácie, ktoré sú potrebné na vyhodnotenie projektu, jeho myšlienky, zamerania na cieľovú skupinu alebo cieľové skupiny, informácie o tom, ako boli vypočítané náklady na jednotlivé aktivity projektu. Ideálne je, ak vypracovaná žiadosť projektu odpovedá na tieto otázky:

- ❖ je v zhrnutí projektu jasne čitateľné, čo a pre koho chcete uskutočniť, pripraviť, vydať?
- ❖ je v projekte jednoznačne popísaná potreba, dôvody prečo je váš projekt dôležitý pre podporu rómskej kultúry?
- ❖ je v popise cieľových skupín uvedené, ako budete cieľové skupiny oslovovať a vyberať? Je jasne uvedené, ktoré skupiny budú mať prínos z uskutočneného projektu alebo jeho jednotlivých aktivít?
- ❖ je v popise projektu jasne čitateľné ako budete aktivity realizovať a ako zistíte, že boli prínosom pre cieľovú skupinu/skupiny?

- ❖ je v projekte popísaný postup, ako budete o projekte informovať na lokálnej, regionálnej alebo národnej úrovni?
- ❖ je súčasťou projektu na podporu elektronických médií (alebo v prílohe projektu) popísaná stratégia ako budete tvoriť alebo rozvíjať obsah, akú štruktúru budú mať jednotlivé zložky média?
- ❖ priložili ste k projektu v literárnej oblasti, vydávaní kníh alebo literárnych festivalov spracovaný koncept, obsah diela, festivalu, cieľovú skupinu, ktorej je výstup/výsledok určený?
- ❖ odzrkadľuje projekt aspoň jednu z priorít na rok 2020? Je prepojenie na prioritu viditeľné v cieľoch a v metodológii jednotlivých aktivít?
- ❖ je z jednotlivých položiek rozpočtu zrejmé, ako ste ich vypočítali a koľko bude jednotlivá aktivita stáť? Nezabudli ste popísať, kde všade získate zdroje na pokrytie nákladov?

Ak ste si na všetky otázky odpovedali ÁNO, máte vysokú šancu byť úspešným žiadateľom v rámci programu 2 a môžete získať finančné prostriedky na kvalitné aktivity už v roku 2020.